

NWSA-FINE ARTS

Received: September 2012

Accepted: January 2013

NWSA ID : 2013.8.1.D0113

ISSN : 1308-7290

© 2013 www.newwsa.com

Tevfik İnanç İlisulu

Baskent University, Ankara-Turkey

inancilisulu@gmail.com

YARATICILIĞIN İNSAN HAYATINDAKİ ROLÜ VE ÖNEMİ

ÖZET

Yaratıcı düşünce, gerçekte her insan da vardır, içgüdülerle harekete geçer, geçmiş deneyim ve birikimlerle birlikte çoğunlukla hayatı şekillendirir. Yaratıcı düşüncenin varlığı, bizlere hayatın devamlılığı konusunu düşündürmektedir. Nasıl ortaya çıktığı, nelerden ve nasıl etkilendiği, hayatı ne şekilde yönlendirdiği, kimlerde olduğu gibi soruları sorduranda aslında yaratıcı düşüncenin kendisidir. Engellenmediği takdirde hayatın akışını etkileyebilecek olan yaratıcı düşünce bir diğer ifadeyle "yaratıcılık" gerçek anlamıyla çevremizi sarmalamaktadır. Yaşam alanlarının tümünü etkisi altına alan yaratıcılık, hayatı kolaylaştırmanın yanında, görsel, düşünsel ve işitsel anlamda zenginleştirmektedir. İletişim dili veya ifade biçimi nasıl olursa olsun yaratıcılık, olumsuz etki ve engellerin kaldırılması durumunda hayata olumlu katkılar sağlamaktadır. Makalede bu konular ele alınarak, yaratıcılık kavramının ne olduğu ve insan hayatı üzerindeki etkileri çeşitli yönleriyle incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcılık, Yaratıcı Düşünce,
Tasarım, Fikir, Yaratıcı Etki

THE ROLE AND IMPORTANCE OF CREATIVITY IN HUMAN LIFE

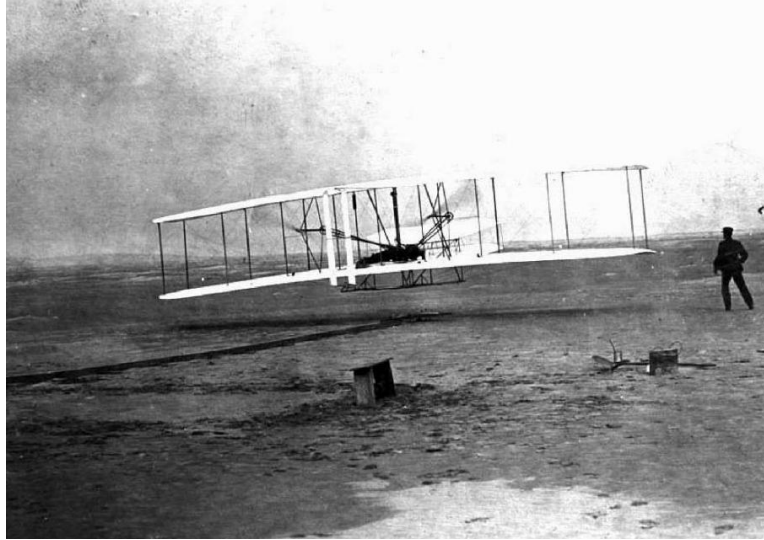
ABSTRACT

Every human being is creative thinking, instincts into action. Directs his life savings but with past experience and creative thinking. The presence of creative thinking, suggests to us the issue of continuity of life. How can arise, what and who is affected, how driven life, who is the creative thinking of questions like that. Creative thinking that can affect the flow of life is not blocked, or in other words "creativity" to enclose the true meaning of our surroundings. Creativity, which affects all areas of life, next to simplifying the life of visual, auditory sense and enriching the intellectual and. Communication language or form of expression, no matter how creative, the negative impact and if the removal of barriers will provide a positive contribution to life. In the article by considering these issues, what is the concept of creativity and examined various aspects of their effects on human life.

Keywords: Creativity, Creative Thinking, Design, Idea,
Creative Impact

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Tarih yazılmaya başladığı günden bugüne yaratıcılık kavramı hayatın içerisinde yer almaktadır. Yazının bulunuşu ve nesilden nesile aktarılışı da bu kavramın doğruluğunu bizlere ispatlar niteliktedir. İletişim meselesinden yola çıkılarak oluşturulduğu düşünülen yazı dili/dilleri insanoğlunun yaratıcılığının en önemli örneklerindedir. Elinde bulunan kaynakları daha verimli kullanabilmek amacıyla yaratıcı olmaya çalışan ve bunu başaran insanoğlu, böylelikle uygarlığın gelişmesini de sağlamaktadır. Bu açıdan bakıldığında yaratıcılığın insan doğasının bir parçası olduğu düşünülebilir. Ancak yaratıcılık sadece dâhilerin, bilim adamlarının ya da sanatçıların mı işidir? Araştırmalar her insanda yaratıcılık olduğunu göstermektedir. Yaratıcılık bazı insanlarda az, bazı insanlarda ise çoktur. Burada önemli olan her insanda var olan yaratıcılık potansiyelinin harekete geçirilmesi veya var olan potansiyelinin arttırılmasıdır (Ürper, 2005:22). Yaratıcı nesiller, medeniyetlerinin hızlı gelişimini sağlarken, çağı yakalamak yerine çağı şekillendirmektedirler. Wright kardeşlerin yaratıcı düşüncesi olan motorlu uçak (Görüntü 1) fikrini 17 Aralık 1903 yılında başarıyla gerçekleştirerek ilk uçuşlarını yapmaları, kıtaları birbirine yaklaştırmış, ulaşımda çığır açmıştır (Williams, 2010:17). Bu buluşun ardından Amerika Birleşik Devletleri'nin aya yolculuk fikrini yaratıcı bir şekilde hayata geçirmesi ve 1969 yılında ilk insanın aya ayak basması, çağın hızlı değişimini sağlamıştır. Diğer bir örnekte ise, II. Dünya savaşı sonrası Japonya'nın teknolojik, sanatsal ve kültürel gelişimleri, tamamen yaratıcı fikirlerini günün koşullarına uygun bir biçimde yeniden uygulamalarıyla mümkün olmuştur. Böylesi düşüncelerin hayat bularak gerçekleşmesi elbette yaratıcı fikirlerin ortaya atılması sayesinde var olmuş, çağın, teknolojinin, kültürlerin kısaca insanlığın gelişimini sağlamıştır. Buradan hareketle yaratıcılığın hayatın süregelen döngüsünde önemli bir yeri olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

Görüntü 1. Kitty Hawk'ın ünlü ilk uçuşu, North Carolina,
17 Aralık 1903

(Image 1. The Famous first flight at Kitty Hawk, North Carolina,
17 December 1903)

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Her insan doğası gereği yaratıcıdır. Ancak yaratıcılığını çoğunlukla farkında olmadan kullanmaktadır. Bu çalışmada, yaşamın içerisinde çok geniş bir yer tutan yaratıcılığın, nasıl şekillendiği incelenmiş ve bu yönüyle hem bireysel hem toplumsal açıdan anlaşılabilmesi hedeflenmiştir.

3. YARATICILIK NEDİR? KİMLER YARATICIDIR?

(WHAT IS CREATIVITY? WHO IS THE CREATOR?)

Yaratıcılık, olaylara değişik açılardan yaklaşarak, var olanın çeşitli şekillerde yeniden birleştirilmesi, yorumlanması, fikirler üretilmesi, durumlar arasındaki ilişkinin farklı kurulmasıdır. Margaret Boden, genel olarak yaratıcılık kavramını eski fikirlerin yaratıcı bir biçimde yeniden bir araya getirilmesi olarak tanımlarken, bu yaratıcı bir araya gelişlerin yeni olmasının yanında ilginç olmalarının da gerektiğini söylemektedir (Boden, 1994:75). Bu durum insan hayatını her yönüyle etkilemektedir. Bir anne veya baba çocuklarını yetiştirirken ya da bir doktor hastasını tedavisi sırasında aslında farkında olmadan tüm yaratıcılıklarını kullanmaktadır. Ancak çoğu zaman kullandıkları bu yaratıcı düşüncelerin bilincinde değildirler.

Yakın zamanda Bill Gates ve Steve Jobs'un bilişim teknolojilerinde yaptıkları devrimin, insanların iletişim şeklini, çalışmalarını ve fikirlerini etkilediği düşünülebilir. Ama diğer yaratıcı düşünceler bize daha yakındır hatta evimizin içindedir, örneğin kız kardeşinizin Lego oyuncaklarıyla oluşturduğu bir bina, amcanızın yaptığı kelime oyunları birer yaratıcı düşünce ürünüdür (Kaufman, 2009:5).

Bazı kişilerde yaratıcılık kendini çeşitli yollarla çok fazla gösterirken, diğer bir kişide yaratıcılık çok daha az ortaya çıkmaktadır. Yaratıcılığını bilinçli olarak hayata geçirenlerin yanında birçok kişi yaratıcılıklarının farkında bile olmazlar.

Sıradan insanlar da her gün birçok parlak fikir bulurlar. Her gün bir şeyler icat eder, yaratır ve keşfederler. Her gün arabalarını, kapılarını ve lavabolarını onarmak ya da paralarını biriktirmek, satışlarını yükseltmek, çocuklarını eğitmek, üretimi artırmak, maliyetleri düşürmek, hatıralarını ve önerilerini yazmak, işleri daha iyi ya da daha kolay ve ya daha ucuza çıkartmak gibi yöntemler keşfederler (Foster, 2007:13).

Genel kanı, yaratıcılığın önemli yaratıcı yeteneklerle donatılmış özel insanlar da var olduğudur. Yapılan temel araştırmalarda durumun böyle olmadığını, yaratıcılığın doğuştan gelen bir kabiliyet olarak her insanda bulunduğunu göstermektedir (Swahn and Svan, 2008:3). Buradan hareketle "kimler yaratıcıdır?" sorusunun cevabı; "insanların tümü" dür.

4. YARATICILIK NEREDEN GELİR? HAYATI NASIL ETKİLER?

(WHERE CREATIVITY OF INCOME? HOW LIFE EFFECTS?)

Yaratıcılığın nasıl oluştuğu ve nereden geldiği konusunda ayrı düşünceler olsa da kesin olan, insanoğlunun çalışma hayatının her yerinde belirleyici, olumlu ve önemli bir rol oynadığıdır... Yaratıcılık yalnızca geçmişte edinilen bilgi veya tecrübelerden değil, aynı zamanda içten ve bilinçsiz olarak ortaya çıkmaktadır. Bu durum geleneksel bilimsel yöntemlerle açıklanamamaktadır (Swahn and Svan, 2008:3). Yaratıcılık içseldir. Daha önceden her alanda elde edilen

tecrübelerin, bilgi birikiminin farklı bir yaklaşımla bir araya getirilmesi elbette ki içten gelen bir durumdur. Bu yüzden herkesin az ya da çok yaratıcı olduğu söylenebilir.

Juhannes Gutenberg'in finansal ortağı Johann Fust ile birlikte Almanya'nın Manz şehrinde taşınabilir metal harflerle basım tekniğini bularak, baskı kalıplarının kullanılabilmesini sağlayan bir makine (Görüntü2) icat etmesi, matbaanın başlangıcı olmakla birlikte günümüz modern baskı makinelerinin de öncüsü olarak kabul edilir (Ress, 2006:62). Çin'de milattan sonra 170 yıllarında kullanılan tahta kalıpların bulunması, yaratıcı baskı fikrinin neredeyse insanlık tarihi kadar eski olduğunun bir göstergesidir. Ancak bilgi, birikim ve içten gelen yaratıcı düşünce sayesinde 1440 yılında Juhannes Gutenberg ve ortağı Johann Fust tarafından hayata geçirilen ilk matbaa makinesinin, insanlık tarihinde önemli bir dönemin başlamasına neden olduğu açık bir şekilde görülmektedir (Moran, 1978:17). Geçmişte edinilen bilgi ve tecrübeler, yaratıcılığı ateşlemekte, bir itici güç oluşturmaktadır. Bugün eğer insanoğlu yaratıcı olabiliyorsa bu geçmiş deneyimlerin katkıları ve içten gelen güdülerin birleşmesiyle mümkün olabilmektedir.

Görüntü 2. Johannes Gutenberg kendi baskı makinesinde basılmış bir sayfayı inceliyor.

(Image 2. Johannes Gutenberg examines a page printed on his printing press)

Günümüzde kişilerin karşılaştığı sorunları çözebilmek amacıyla yaratıcı fikirler geliştirdiği düşünülebilir. Ancak sorunlarla karşılaşılmadan da yalnızca hayatı kolaylaştırmak, daha yaşanır kılmak ve yapılan işten zevk alabilmek için de kişiler yaratıcılıklarını kullanabilirler. Philippe Starck'ın 1990 yılında tasarladığı narenciye sıkacağı (JuicySalif) (Görüntü 3) bir örümceği anımsatmaktadır ve ürünü kullandığınızda etraf kirlenmekte, kullananın eli yapış yapış olmaktadır. Bu açıdan bakıldığında ürünün çok kullanışlı olduğu söylenemez. Tamamen yaratıcı bir fikir olarak tasarlanan bu ürünün amacının, hayatı kolaylaştırmak değil, daha çok hayatı görsel açıdan güzelleştirmek ya da zenginleştirmek olduğu düşünülebilir.

Görüntü 3. Philippe Starck tarafından tasarlanan narenciye sıkacağı.

(Image 3. Juicy Salif design by Philippe Starck)

Hollandalı tasarımcı Eric Griffioen'in ürettiği farklı sandalye ve koltuk tasarımları bizlerin çok da alışık olmadığı yaratıcı uygulamalarıdır (Görüntü 4). Gündelik yaşamda kullanılabilen, yüzü geleceğe dönük bu tasarımlar, farkındalık yaratırken aynı zamanda hayatın içerisinde bir simgesel değer olarak var olmaktadır (Görüntü 5, Görüntü 6). Griffioen, tasarımlarını yaparken önceki tecrübelerinden yararlanarak sıkı bir çalışma içerisine girdiğini, her tasarımın bir sonraki yeni tasarımı getirdiğini söylerken, tasarımların bütünüyle içgüdüsel olarak oluştuğunu, bunları yaparken kendi kurallarını yıktığını ve tamamen hayal gücüyle birlikte tasarımlarının ortaya çıktığını belirtmektedir (Griffioen, 2012, <http://www.erikgriffioen.nl/index.html>).

Görüntü 4. Eric Griffioen tarafından tasarlanan "Kaluza" isimli sandalye.

(Image 4. "Kaluza" chair design by Eric Griffioen)

Görüntü 5. Eric Griffioen tarafından tasarlanan "Daveau" isimli sandalye.

(Image 5. "Daveau" chair design by Eric Griffioen)

Görüntü 6. Eric Griffioen tarafından tasarlanan "Gio" isimli sandalye.

(Image 6. "Gio" chair design by Eric Griffioen)

Bir yandan hayatı kolaylaştırırken aynı zamanda da güzelleştiren yaratıcılık, işitsel olarak da çevremizi sarmalamaktadır. Müzikal anlamda yapılan besteler belki de yaratıcının gerçekliğini bir kez daha gözler önüne sermektedir. Var olan notaların farklı şekillerde bir araya getirilmesi ve bunun sonucunda ortaya çıkan müzikal eserler, hayatı olumlu yönde değiştirmektedir. Besteleri günümüzde önemli birçok senfoni orkestrası tarafından seslendirilen ve yalnızca 35 yaşına kadar yaşamış olan Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) çağının önde gelen bestecilerinden biriydi. Müzikal yaratıcılığını ön plana çıkarmış olması onun bir müzik dehası olarak tanınmasını sağlamıştır. Bu yönüyle, ister besteci, ister yorumcu veya isterse dinleyici olsun, yaratıcılıkla ilgilenen herkes için "müziksel anlamda yaratıcılık" büyüleyici bir konudur (Deliege and Wiggins, 2006:1). Bu büyüleyici durumun sonunda ortaya çıkarılan müzikal eserler ise tamamen yaratıcı düşüncelerin ürünüdür.

5. YARATICILIĞI ETKİLEYEN VE ENGELLEYEN DURUMLAR (CONDITIONS AFFECTING THE CREATIVITY AND BLOCKING)

Doğuştan gelen bir durum olsa da çevresel faktörler olumlu ya da olumsuz büyük ölçüde yaratıcılığı etkiler. Bu etkenlerden biri, içinde

yaşanılan toplumun kültürü, kültürel değerleridir. Farklı kültürler kişilerin yaratıcı gelişimlerini farklı yönlerde etkilemektedirler.

Yaratıcı düşünce, sözcüklerle hayat bulurken içerisinde yaşadığı toplumun kültürel bakışı tarafından şekillendirilir. Düşünce içsel yaşamla ilgilidir. Keşif ve yenilik ise bireysel farkındalıktır. Biz düşüncelerle büyürüz ancak bunlar yalnızca birikim değildir. Gelişimimiz tamamen kim olduğumuzla ilgilidir ve her kişinin kendi içinde yaratıcı bir sorumluluğu vardır. Bu sorumluluk sayesinde kendimiz nasıl şekillendiriyoruz? sorusunu sorarız. Yaratıcılık, insanlık için kendini yetiştirmektir ve kültürler bu yolda katkı sağlamaktadır. Yaratıcılığın ortaya çıkması için çeşitli koşulların oluşması gerekmektedir. Bunlar, materyallere erişim, hareket, uygulama ve eğitim özgürlüğüdür. Özel araç gereçlere ihtiyaç yoktur. Kültürel yaşamınız, sınırlı kaynakların kullanımını veya maddi anlamda büyük harcamalar yapmanızı olanaklı kılmayabilir. Durum, yalnızca eldeki kaynak ve ürünlerle kişisel malzemelerin kullanılmasını gerektirebilir. Burada önemli olan, yaşadığınız toplumun kültürel yapısının düşüncelerinize özgürlük verip vermediğidir (Ginsberg, 1985:101).

Özgür düşünebilme yaratıcılığı olumlu yönde etkilemektedir. Yaratıcı insanlar, düşünceleri önüne sınırlar koymadıkları için başarılı olabilmektedirler. Ancak özgür düşünebilme kültürel değerlerin etkisinin yanında eğitimle de çok yakından ilgilidir. Eğitimin, özgür düşünme yeteneğinin kazandırılabilmesinde olumlu ya da olumsuz katkıları olduğu söylenebilir. Okullarda ezbere yönelik eğitimlerin verilmesi yaratıcılığı olumsuz yönde etkilemektedir. Bu durum öğrencinin özgür düşünce yeteneğinin önüne engel konulması anlamını taşımaktadır. Araştırma yolu ile öğrenme ise yaratıcı düşünceyi özgür bırakmakta ve düşünce gelişimini hızlandırarak sağlamaktadır.

Öğretmenler okuldaki yaratıcılık konusunda kültürel şartlarla birlikte öğrencinin yaşam tarzını da göz önünde bulundurmalıdır. Ancak burada çeşitli eğitim biçimi ve stratejilerinde sadece öğrencinin yaşam tarzı ve öğrenme stilleri değil aynı zamanda çeşitli sosyal ve kültürel değerleri de göz önünde bulundurulmalıdır. Bu belki de yaratıcılığın tanımını daha karmaşıklaştırabilir ancak yaratıcı çabaların zenginliği ve çeşitliliği yaratıcı girişimlerin çoğalmasını sağlar... Bir fikir ya da ürün bazı hedef ve ölçütlerin yerine getirilmesi halinde hayata geçer. Bir şeyi anlamlı kılmak ve daha güzel yapmak için yaratıcı olmak gerekir ve bu durum çaba gerektirir (Starko, 1995:7).

Yaratıcı olabilmek için olaylara sınırsız bir bakış açısı ile bakmak gerekmektedir. Sınırların kaldırılmasıyla birlikte yaratıcılık doğal ve içten gelerek oluşacaktır. İnsan yaratıcılığı aslında her an çalışır... Bizim yaratılış parçalarımızdan biridir ve bizler onunla yaşarız (Ginsberg, 1985:101). Ancak yaratıcılığın alışkanlık haline getirilmesi, sürekli olarak olaylara farklı açılardan yaklaşılmasını sağlayacaktır. Bu durum tekdüze bir düzen içerisinde ilerleyen hayatı kolaylaştırmanın yanında daha yaşanır hale dönüştürecektir.

Yaratıcılık alışkanlıktır... Yaratıcı insanlar problemlere her zaman yaratıcı yollardan yaklaşırlar. Yaratıcı insanlar olaylara diğer insanların baktığı gözle bakmazlar, diğerlerinin almaya korktuğu riskleri alırlar, meydan okuyarak kendi inandıkları yolda yürürler, cesaretlidirler ve engellerin üstesinden gelmeye çalışırlar. Eğitim-öğretimin gelişimi çevresel nedenlerden dolayı engellenebilir ve bu durumla birlikte yaratıcılıkta engellenmiş olur (Sternberg, 2007:3,4).

Kültürel yaşam ve eğitimin yanında aile içerisinde ebeveynlerin tutum ve davranışlarının da yaratıcılığı etkilediği söylenebilir. Yeni öğrenmeye başlayan çocuk, merak eder, soru sorar ve deneyerek olayları anlamaya çalışır. Çocukların bir öğrenme biçimi olarak okul öncesi küçük yaştan itibaren yaratıcı düşünceleri desteklenmelidir. Ancak, düşünceleri konusunda aileden destek ve teşvik gören çocuk yaratıcılığı alışkanlık haline getirebilir. Bu durumun da çocuğun okula başladığı zaman farklı düşünerek olaylara yaklaşacağı ve eğitimine bu anlamda olumlu katkılar sağlayacağı unutulmamalıdır. Mark A. Runco yaratıcılığın çocuk yaşta şekillendiğini ve çocukluk sonrası deneyimlerle birlikte tüm ömrü kapsadığını söylemektedir (Runco: 2007:40).

6. SONUÇ (CONCLUSION)

Yaratıcılık tutkusu, yaratıcılığa karşı istek ve içsel motivasyona aittir. Problemlerin çözümü konusunda ona meydan okuma, çözümün ona verdiği tatmin duygusu ve ilgi içsel motivasyonu arttırır (Ürper, 2005:24). Yaratıcılık gerçek anlamda yalnızca problemlere değil aynı zamanda olaylara meydan okumadır ve sınırsız bir bakış açısı gerektirmektedir. Çok geniş bir etki alanı vardır ve bu durum hayat boyunca devam eder. Gerçekte yaratıcı olanlar yalnızca bilim insanları veya sanatçılar değildir. İnsan, modern yaşam içerisinde bazen spor yaparken, ders çalışırken veya yemek tarifi hazırlarken de kendi yaratıcılığını kullanmaktadır. Hayat döngüsü içinde olaylar karşısında defalarca yaratıcı çözümler geliştirmiş olabiliriz. Asıl önemli olan bunların ne kadarını bilinçli yaptığımız ve bunu alışkanlık haline getirip getiremediğimizdir.

Bugün artık iş başvurularında adayların, alanı ne olursa olsun, tecrübe, kariyer gibi niteliklerle birlikte mutlaka yaratıcı bir kişiliğe sahip olması beklenmektedir. Örneğin, yaratıcı bir restoran müdürü müşteri sayısının artışı farklı yaklaşımı ve buluşlarıyla arttırabilir. Ya da bir öğretmen yaratıcı bir öğretim tekniği geliştirerek öğrencilerine çok daha fazla bilgi ve beceri kazandırabilir. Yaratıcı olmayı istememizin en önemli nedenlerinden biri, daha iyi bir hayat istememizdir. Bunun anlamı iyi bir iş ve başarıdır... Yaratıcı bir kişi olmak, yalnızca çalışma ortamı için değil, hayatın tüm alanları için önem taşımaktadır (Swahn and Svan, 2008:4). Gerçek olan, hangi alanda olsun yaratıcı fikrin farklı bir açıdan hayata geçirilmesidir. Kişiler kendilerine kattığı bu artı değerler yüzünden yaratıcı olmayı istemektedirler.

Robert Ginsberg, yaratıcılığın günümüzden geleceğe özgür bir yöneliş olduğunu ve özgür düşüncenin kökeninin yaratıcılık olduğunu söylemektedir. Gerçekte yaratıcılık sınırlandırılmadığı takdirde ortaya çıkmakta ve hayata değer katarken onu kolaylaştırmaktadır.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

- Boden, M.A., (1994). Dimensions Of Creativity. Massachusetts: First MIT Press.
- Deliege, I. and Wiggins, G., (2006). Musical Creativity. New York: Psychology Press.
- Foster, J., (1996). How To Get Ideas. San Francisco: Berrett-Koehler Publishers.
- Ginsber, R., (1985). Creativity and Culture. Creativity In Art, Religion and Culture (Ed. by Michael H. Mitias). Amsterdam: Editions Rodopi.
- <http://www.erikgriffioen.nl/index.html> (01.08.2012).
- Kaufman, J.C., (2009). Creativity 101. New York: Springer Publishing.
- Moran, J., (1978). Printing Presses. Los Angeles: University of California Press.
- Ress, F., (2006). Johannes Gutenberg Inventor Of The Printing Press. Minneapolis: Compass Point Books.
- Runco, M.A., (2007). Creativity Theories and Themes: Research, Development And Practice. California: Elsevier Academic Press.
- Starko, A.J., (1995). Creativity in the Classroom. New York: Longman Publishers.
- Strenberg, R., (2007). Creativity As A Habit. Singapore: World Scientific Publishing.
- Swahn. A.L. and Svahn, S., (2008). Creativity. Bloomington: AuthorHouse.
- Ürper, Y., (2005). Girişimcilik. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi WebOfset.
- Williams, J.H., (2012). Wings of Opportunity. Montgomery: NewSouth Books.